

Ana CARAS

ETICĂ
și
DEZVOLTARE
COMUNITARĂ

COLECȚIA
DEZVOLTARE
SOCIALĂ

ANA CARAS

**ETICĂ I DEZVOLTARE
COMUNITARĂ**

Iași

2013

ETICĂ ȘI DEZVOLTARE COMUNITARĂ
ANA CARAS

Editat cu sprijinul MINISTERULUI EDUCAȚIEI
NAȚIONALE.

Copyright Editura Lumen, 2013
Iași, Țepeș Vodă, nr.2

Editura Lumen este acreditată CNCS

edituralumen@gmail.com
prlumen@gmail.com

www.edituralumen.ro
www.librariavirtuala.com

Redactor: Simona UȘURELU
Design copertă: Roxana Demetra STRATULAT

Reproducerea oricărei părți din prezentul volum prin
fotocopiere, scanare, multiplicare neautorizată, indiferent de
mediul de transmitere, este interzisă.

ISBN: 978-973-166-362-3

ANA CARAS

**ETICĂ I DEZVOLTARE
COMUNITARĂ**

Iași

2013

**Pagin 1 sat
goal inten ionat**

Cuprins:

Introducere	9
-------------------	---

CAPITOLUL I DEZVOLTAREA COMUNITARĂ. O ANALIZĂ ETICĂ

I. Dezvoltarea comunitară.....	15
O analiză etică	15
I.1. Dezvoltarea comunitară – caracteristici	15
I.2. Modele de dezvoltare comunitară	18
I.3. Schimbarea în comunitatea rurală	25
I.4. Valori și principii etice în dezvoltarea comunitară	27
I.5. Dreptatea distributivă – modele teoretice.....	28

CAPITOLUL II DIAGNOZA COMUNITĂȚILOR RURALE ROMÂNEȘTI

II. Diagnoza comunităților rurale	33
II.1. Caracteristici specifice satului românesc.....	33
II.2. Calitatea vieții în comunitățile rurale.....	36
II.3. Starea economică a membrilor comunităților.....	40
II.4. Dificultăți întâlnite în comunitățile rurale	42
<i>II.4.1. Lipsa serviciilor.....</i>	<i>42</i>

II.4.2. Sărăcia – aspecte definitorii i tipologii.....	43
II.5. Sănătatea – serviciile sanitare în mediul rural	49
II.5.1. Implicarea comunității în dezvoltarea serviciilor de sănătate.....	51

CAPITOLUL III

DEZVOLTAREA COMUNITĂȚILOR PRIN INTERMEDIUL PROGRAMELOR

III. Dezvoltarea comunităților prin intermediul programelor	57
III.1. Specificul organizațiilor non-guvernamentale.....	57
III.1.1. ONG-ul: prezentare, definiții, trăsături	57
III.1.2. Influența ONG-urilor în mediul rural.....	60
III.1.3. Cultura organizațională a ONG-ului.....	65
III. 2. Programele de dezvoltare comunitară în comunitățile rural.....	68
III.2.1. Rolul programelor - exemplificări.....	68
III.2.2. Evaluarea programelor-definiții i istoric	78
III.3. Comunitatea - aspecte, definiții, trăsături	82
III.4. Dezvoltarea comunitară – caracteristici.....	84

CAPITOLUL IV

CADRU METODOLOGIC- ANALIZĂ CALITATIVĂ

IV. Cadru metodologic – analiză calitativă.....	89
IV. 1. Scopul i ipotezele cercetării.....	89
IV.2. Operaționalizarea conceptelor.....	91
IV.3. Grupul țintă- stabilirea eșantionului	95

IV.4. Metodologia utilizată în realizarea cercetării.....	97
<i>Tehnica documentară</i>	104
<i>Literatura de specialitate</i>	104
<i>Tipuri de documente</i>	106
<i>Interviul individual</i>	106
<i>Focus -grupul</i>	108

CAPITOLUL V

STUDIU DE CAZ - EVALUARE ÎN DEZVOLTAREA COMUNITARĂ ÎN MEDIUL RURAL

V. Studiu de caz – evaluare în dezvoltarea comunitară în mediul rural.....	115
V.1. Analiza și interpretarea datelor obținute prin interviu	115
V.2. Analiza și interpretarea datelor obținute prin focus grup	159
V.3. Concluziile studiului	177
Concluzii	183
Bibliografie	185
Anexe	193
Anexa nr.1: 15 aprilie 2009	193
Anexa nr.2: 11 aprilie 2009	196
Anexa nr. 3: 5 mai 2009.....	198
Anexa nr. 4: 21 aprilie 2009	200
Anexa nr.5: 15 aprilie 2009	202
Anexa nr.6: 12 aprilie 2009	204

Pagin 1 sat goal inten ionat

Introducere

Volumul “*Etică și dezvoltare comunitară*” dorește să aducă în atenția publicului interesat din domeniul social și uman, o temă de antropologie socială legată de nevoia de dezvoltare la nivel comunitar, prin și pentru oameni. Natura etică a cercetării care a stat la baza acestui volum este în principal evidențiată de modul în care membrii unei comunități consimt și acționează unitar în vederea schimbării și îmbunătățirii propriului status social.

Scopul cercetării realizate a fost acela de a evalua eficiența programului de dezvoltare comunitară desfășurat de către un ONG, în mediul rural, precum și modul în care intervențiile derulate au avut la bază principiile etice, prin respectarea cărora s-a urmărit interesul superior al beneficiarilor.

S-a urmărit evidențierea unor elementele sustenabile ale cadrului cultural traditional, pe fundalul cărora are loc procesul de dezvoltare comunitară, ca proces de modernizare.

Ca obiectiv principal ne-am propus identificarea aspectelor constructive ale procesului de dezvoltare comunitară în raport cu o serie de cadre etice și sociale.

Strategiile unor astfel de proiecte au vizat elemente cu puternic caracter etic, precum participarea comunității la propria dezvoltare, creșterea responsabilității sociale, încurajarea dezvoltării structurilor societății civile, menținerea elementelor sustenabile ale culturii tradiționale, specific comunităților investigate, formarea liderilor/membrilor comunității pentru a-și întări capacitățile de a face față problemelor comunității. Aceste aspecte vor putea fi evidențiate în modul în care strategiile de dezvoltare comunitară analizate, dezvoltă capacitățile de învățare și de formare a actorilor comunitari în vederea autosușinerii în demersuri ulterioare de dezvoltare comunitară.

În realizarea acestui studiu am urmărit modul în care următoarele axe tematice au fost dezvoltate și

natura etică a abordării fiecărei dintre acestea, în cadrul proiectului derulat:

- Educație - participarea la o formă de educație a tuturor copiilor din program;
- Sănătate - îmbunătățirea stării de sănătate atât a copiilor cât și familiilor acestora;
- Dezvoltare economică – învățarea și empowermentul membrilor comunităților, în vederea implementării metodei „know how” (construcția autonomiei);
- Dezvoltarea asociațiilor locale din cadrul comunităților analizate – elemente de responsabilitate socială

Programele de dezvoltare comunitară sunt un domeniu greu de definit din perspectiva comunităților rurale. În urma analizei datelor obținute de la subiecții intervievați am putut observa că implementarea de succes a unor astfel de programe necesită implicarea și participarea sporită atât a echipei implementatoare cât și a membrilor comunității vizate. În procesul de dezvoltare sustenabilă a comunităților rurale sunt necesare stabilirea unor obiective a căror îndeplinire să satisfacă nevoile specifice mediului rural, stabilirea de

parteneriate cu membrii comunității în vederea responsabilizării acestora, capacitatea membrilor comunității spre a face față singuri problemelor ce intervin în viitor.

Din punct de vedere etic, demararea unui proces de dezvoltare comunitară implică un nivel ridicat de responsabilitate socială, conștientizarea importanței acțiunii unitare a stakeholder-ilor în favoarea îmbunătățirii calității vieții membrilor comunităților respective.

Lucrarea se adresează specialiștilor în antropologie, interesați de dezvoltarea socială, economică și culturală a comunităților, dar și sociologilor, asistenților sociali, precum și studenților în domeniul socio-uman.

CAPITOLUL I
DEZVOLTAREA COMUNITARĂ.
O ANALIZĂ ETICĂ

Pagin 1 sat goal inten ionat

I. Dezvoltarea comunitară.

O analiză etică

I.1. Dezvoltarea comunitară – caracteristici

Dezvoltarea comunitară ca amplu proces de schimbare socială, este abordată ca fiind forța motrică în procesul de schimbare planificată. Istoria procesului de dezvoltare comunitară începe încă din anii '50, când organizații internaționale derulează programe de dezvoltare comunitară în țările subdezvoltate (Păun, 2006, p. 20). Are caracterul de schimbare planificată întrucât se derulează în timp, implică transformări cantitative și calitative, iar cooperarea actorilor implicați îi atribuie un caracter voluntar și conștient (Păun, 2006, p. 20). Fundamentul dezvoltării comunitare este

reprezentat de construcția bunăstării sociale și/sau colective, aceasta fiind și elementul comun al teoriilor dreptății sociale rawlsiene și nu numai. Prin urmare, dezvoltarea comunitară, implică, prin natura factorilor implicați, o puternică valență etică, având la bază principii etice fundamentale și promovând dreptatea distributivă (Rawls, 1973) și responsabilitatea socială.

Dezvoltarea comunitară poate fi caracterizată ca un proces specific ce urmărește capacitarea membrilor comunității în a lua decizii care conduc la creșterea statusului economic și social al mediului în care se dorește schimbarea. Literatura de specialitate tratează acest proces ca fiind inițiat și dezvoltat în sânul comunităților cu slab dezvoltate, procesul ghidându-se după o serie de principii pe care autoarea Georgiana Păun le enunță citând volumul *Community Development Around the World: Practice, Theory, Research, Training* coordonat de Campfens, Hubert (1999).

Continuarea acestui volum o puteți lectura achiziționând volumul de pe
www.editorialumen.ro
www.lumenpublishing.com
sau din librăriile noastre partenere.

Volumul “Etică și dezvoltare comunitară” dorește să aducă în atenția publicului interesat din domeniul social și uman, o temă de antropologie socială legată de nevoia de dezvoltare la nivel comunitar, prin și pentru oameni.

Natura etică a cercetării care a stat la baza acestui volum este în principal evidențiată de modul în care membrii unei comunități consimt și acționează unitar în vederea schimbării și îmbunătățirii propriului status social.

Lucrarea se adresează specialiștilor în antropologie, interesați de dezvoltarea socială, economică și culturală a comunităților, dar și sociologilor, asistenților sociali, precum și studenților în domeniul socio-uman.

Autoarea

Editat cu sprijinul
MINISTERULUI EDUCAȚIEI NAȚIONALE.

Tiraj: 400 exemplare
Preț: 3,5 LEI

LUMEN
EDITURA
în elita editurilor românești